

Els animals bonsai

-Al sud de Tolosa de Llenguadoc, un home ha anat fent creuaments fins a aconseguir el contrari del que se sol buscar: animals cada vegada més petits.

Les vaques pasturen i ajupir-se no els costa gaire esforç: el seu cap està tot just a 80 centímetres de terra. Un xic més enllà, un parell de cavalls van al galop, lluint els seus dos pams i mig de llargada. Tot entrant en un clos, cal anar en compte de no trepitjar cap de les cabretes que gairebé arriben als 40 centímetres. El creador d'aquest món de petits animals ens rep amb un porquet que ensenya el cap entre la cremallera de la granota de treball del seu *pare*. Joseph Moretto s'ha fet famós amb la cria de petits animals al Fauga, uns trenta quilòmetres al sud de Tolosa de Llenguadoc.

Fauga pertany al municipi de Noé i, tractant-se d'animals, això provoca l'acudit fàcil. Però el senyor Moretto no fa broma. La seva és una història d'amor i de tendra revenja per una infantesa difícil.

Quan se li pregunta per què ha volgut aconseguir aquests animalets, Moretto torna uns anys enrere. "De petit, jo era molt baixet i havia de patir les mofes dels meus amics. Vaig dir-me a mi mateix que un dia els petits serien apreciats, valuosos". I vet aquí que ho ha aconseguit. L'explicació satisfaria qualsevol psiquiatre, entestats sempre a buscar relacions entre causes —a la infantesa— i efectes —a l'edat adulta.

El seu desig de revenja es va unir al seu amor pels animals. De petit, les seves distraccions eren proporcionals a la seva alçada. Als set anys va ensinistrar un grill perquè arrossegés una caixa, com

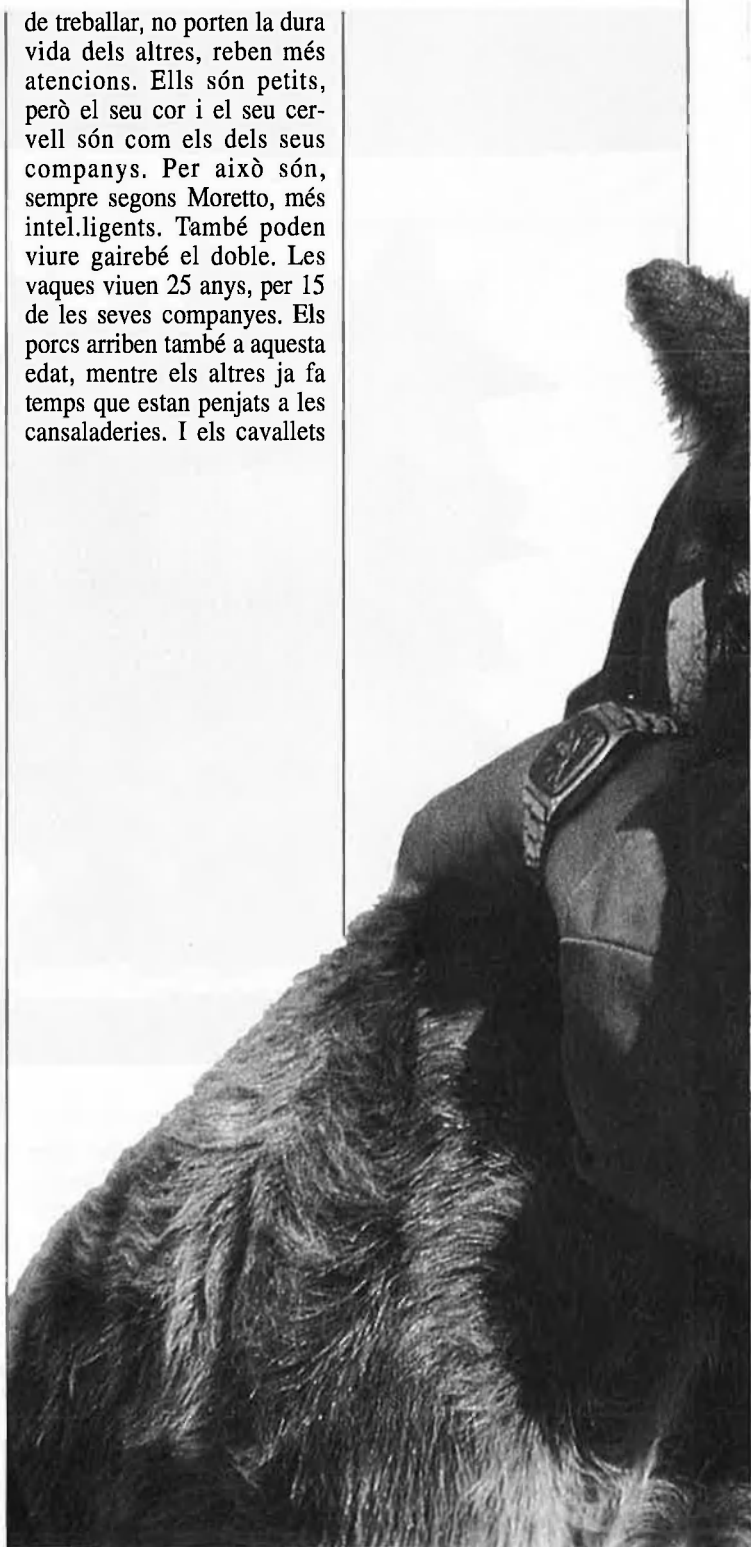
un cavallet de càrrega. Al mateix temps, mentre els seus companys del poble celebraven la matança del porc, ell s'amagava, perquè no suportava sentir els crits de l'animal. Per això, va decidir criar bèsties apreciades com a animals de companyia. Veient el porquet, que ja ha arribat a la talla màxima, ningú es posarà a pensar quants quilos d'embotit en poden sortir.

CAVALLS PER AL GUINNESS

Quan la gent sent parlar de cavalls que a penes passen dels tres pams de llargada, salta de seguida la incredulitat. Però allà estan els que ell mateix ha batejat com *morettinos*, cavalls que figuren en el llibre Guinness com els més petits del món. Són encara més petits que els Falavella, creats el segle passat a l'Argentina per un veterinari d'origen irlandès anomenat així. Moretto ja està acostumat a premis. Amb cavalls de talla normal, aquest ex-marxant de mobles, que ara consagra la seva vida a la granja, ja va omplir les parets de distincions. Ara, amb els *morettinos* tampoc no deixa de banda els trofeus. *Vodka* fa 60 centímetres i pesa 50 quilograms. Però és capaç de saltar obstacles de 80 centímetres d'alçada. Moretto no cria animals per tenir-los d'ornament, sinó perquè visquin en el camp i siguin feliços.

Precisament, aquests animals viuen més que els seus companys d'espècie. Moretto ho atribueix al fet que no han

de treballar, no porten la dura vida dels altres, reben més atencions. Ells són petits, però el seu cor i el seu cervell són com els dels seus companys. Per això són, sempre segons Moretto, més intel·ligents. També poden viure gairebé el doble. Les vaques viuen 25 anys, per 15 de les seves companyes. Els porcs arriben també a aquesta edat, mentre els altres ja fa temps que estan penjats a les cansaladeries. I els cavallets

poden arribar als 40 anys.

Abans dèiem que molta gent no s'ho creu fins que no ho veu. També hi ha qui vol conèixer el secret del senyor Moretto. Primer li deien si feia manipulació genètica. Però ell diu que no és científic i que no sap fer res d'això. Tampoc resulta fàcil fer segons quines manipulacions sense un instrumental car.

També li han arribat a dir que els operava o que els donava alcohol. Però Moretto ho explica de manera molt simple: "Trio els més petits i vaig fent creuaments, per anar reduint la talla. Simple-

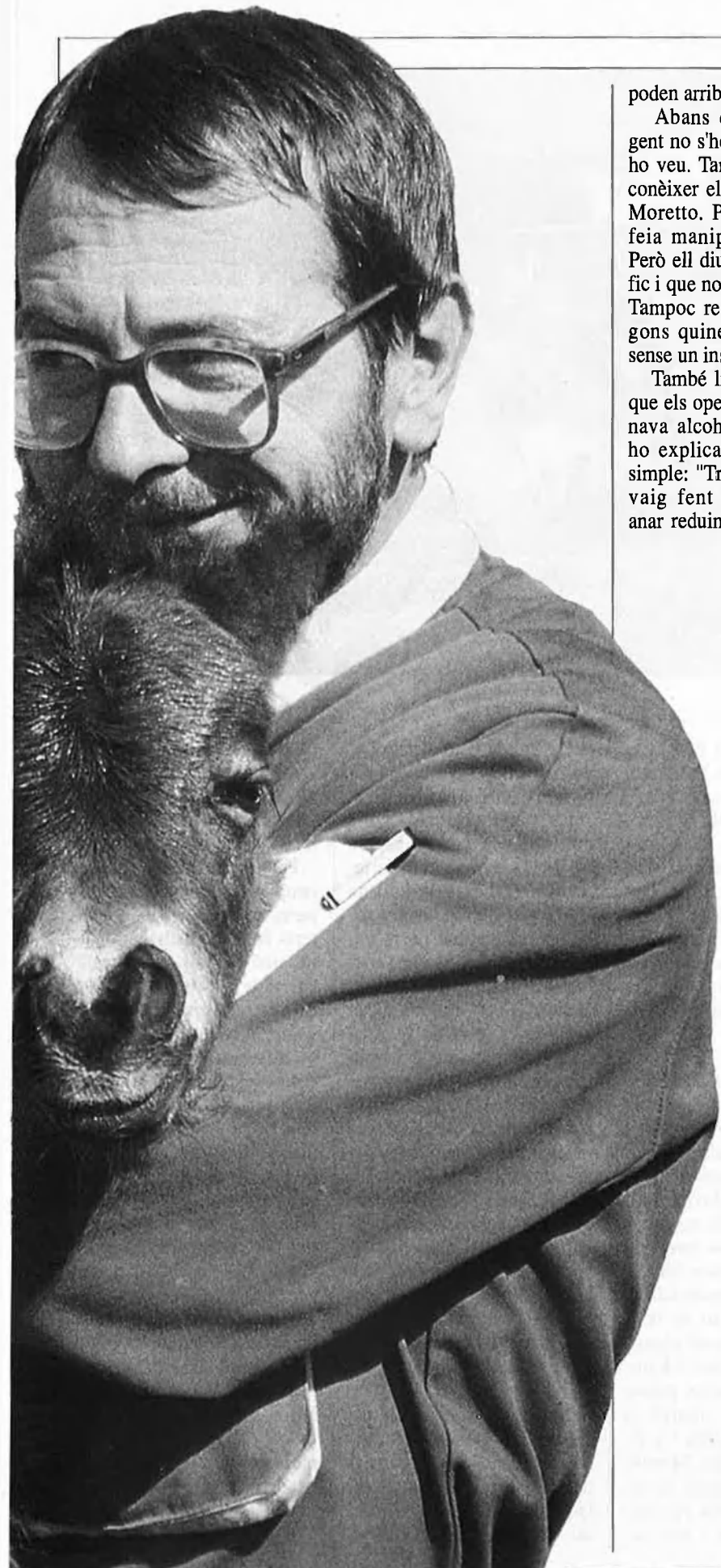
ment això". No hi ha cap més truc. Una veterinària va fer una tesi sobre aquests petits animals i ho pot corroborar.

Quan s'insisteix, Moretto pren cert aire de misteri i parla de magnetisme i de les fases de la Lluna. No hi deu haver gaires més secrets que els de molts altres criadors d'animals. Moretto va estudiar veterinària a Tolosa i va voltar Europa buscant exemplars adients per a allò que volia. Desitjava obtenir animals petits, però amb l'harmonia dels grans. Així, cercava ponis, però que tinguessin el cap allargat, el cos proporcionat. Res d'obtenir animals petits amb cossos una mica deformes. Vistos en foto, els animals de Moretto podrien passar per normals si no tinguessin cap referència per comparar alçades.

Després de deu anys, va nàixer el primer animal que el satisfia. Des d'aleshores, la família s'ha anat ampliant. No sols ha buscat els més petits, sinó també els més afectuosos i tranquils. De la mateixa manera que dels toros es busca els més agressius, ell escull els cavalls, ases o cabres més asserenats.

Regine Moretto, la seva esposa, també té cura dels animals. És una parisena que va estudiar ciències polítiques, però que en comptes de buscar feina en el seu camp, viu i treballa en aquesta mena de Liliput animal, on un pastor de cabres se les podria posar a la butxaca.

Moretto ha estat criticat. Li han arribat a dir "hitlerià". Però ell no maltracta els animals. Té cura de la seva alimentació per tal que donin la talla. Així, diu que no han de menjar massa greixos, sinó més aviat forratge sec: ferràs, palla, farina de blat de moro. Els animals corren, salten, juguen. No estan desnodrits. I les vaques donen llet. En relació al menjar que consumeixen, en donen més que les seves companyes grans.

Vaques petites comparades amb la de grandària normal.

Potser la solució a la fam seria obtenir més ramats d'aquestes vaquetes, que necessiten molt menys espai en els prats.

Moretto ven els animals i els preus són inversament proporcionals a la seva grandària. Els cavalls poden valer entre 15.000 i 40.000 francs -de 300.000 a 800.000 pessetes- i un centímetre pot significar molta diferència de preu. El porquet és més barat i costa uns 2.000 francs. La llista d'espera per als més cotitzats és de dos anys. I els clients són fidels. A un home de París se li va morir la cabreta i de seguida va agafar l'avió per comprar-ne una altra.

La gent que té petits animals és diversa, però tots han de tenir una cosa en comú, els han d'estimar. Moretto no ven si no està segur que l'animal serà feliç. Un home volia un cavallet per tenir-lo en el pati de casa. No l'hi varen vendre. Algunes històries són curioses. Un directiu d'una empresa d'informàtica va comprar una vaca per al jardí

de la seva casa de París. Cada matí n'obté llet i esmoreix la nostàlgia per la granja dels seus pares. Hi ha històries més tendres. Una nena de Baiona va perdre la seva germana en un accident. Des d'aleshores, no estudiava, no jugava. Va veure un reportatge sobre aquests animals i ara té una cabreta, que l'ha tornada a il·lusionar per la vida.

CLIENTS IL·LUSTRES

També alguns zoos han comprat animals als Moretto. Al Thoiry, vora París, n'hi ha, també al del Marineland d'Antibes. Allà els nens poden jugar-hi, sense haver de conformar-se a veure feres a distància. Un mapamundi en una paret té marcats els llocs on han anat a parar alguns exemplars criats pels Moretto. N'hi ha a diversos països d'Europa, però també a Hong-Kong, a Aràbia i a l'illa de Reunion. Els Moretto tenen clients il·lustres. La família Reial d'Aràbia va comprar dues cabres i dos ca-

valls. La vídua de Charlot té dos cavalls petits i la família Picasso també n'ha adquirit.

Els Moretto han aparegut a molts diaris i revistes, de França i d'altres llocs. La televisió francesa i la italiana també han fet reportatges sobre ells. Però mai havia pogut satisfer allò que li demanaven: presenciar el naixement d'un petit animal. Quan enfilem el camí de sortida, Joseph Moretto ens fa aturar. Un petit ase femella esta parint en el prat. Correm amb la màquina de fer fotos, per correspondre a l'ase que ha tingut l'amabilitat de cedir a EL TEMPS una exclusiva mundial. Una vella euga andalusa, de grandària normal, vigila atenta el naixement, com sempre. No ha tingut mai fills, però té molta cura dels dels altres. D'aquí a una hora el petit ase ja farà unes passes.

Moretto ens atén amb tota amabilitat. De vegades, les visites provoquen l'enfurismament d'un moltó mascle. Que siguin xamosos no vol dir que no siguin gelosos.

Quan vénen visites i Moretto agafa algun animalet, el moltó s'enfada i envesteix el granger, per avisar que no tolerarà que se n'emportin cap.

Però cap animal ha de preocupar-se. Allà on vagin a parar, rebran atencions. Moretto no fa animals de joguina, sinó animals que necessiten viure a l'aire lliure, com els altres. Passeja seguit d'Agathe, la cabreta de 35 centímetres que sempre està al costat del pare i que les altres envegen, i amb el porquet dins la granota, com un animal de butxaca.

Els cavalls no han tingut sempre la talla d'ara. Trenta espècies enrere, fa uns 15 milions de generacions, és a dir, uns 60 milions d'anys, durant l'eocè, els cavalls eren com una guineu. Joseph Moretto ha fet marxa enrere el rellotge de l'evolució i ha aconseguit aquestes preciositats. Potser si hagués viscut fa uns milers d'anys, hauria solucionat a Noè un problema d'espai a l'arca, poc abans del diluvi.

Xavier Duran